

Sygn. akt I C 298/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Szczyrba

Protokolant: Agnieszka Zabagło

na rozprawie po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 r. w Zgorzelcu sprawy

z powództwa: **I. K.**

przeciwko: **(...) Spółce Akcyjnej w P.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w P. na rzecz powódki I. K. kwotę 23.688,50 zł (dwadzieścia trzy tysiące sześćset osiemdziesiąt osiem 50/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 15.260,40 zł od dnia 3 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- 8.428,10 zł od dnia 31 października 2012 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.891,83 zł (trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt jeden 83/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwotę 554,07 zł (pięćset pięćdziesiąt cztery 07/100 złotych) tytułem brakujących kosztów wynagrodzenia biegłego.

Sygn. akt I C 298/11

UZASADNIENIE

Powódka I. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w P. kwoty 15.260,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania podała, że na skutek powodzi z dnia 7.08.2010 r. uszkodzeniu uległ budynek mieszkalny położony w B. przy ul. (...), zamieszkiwany przez powódkę. W trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił jej najpierw kwotę 13.436,93 zł, a potem dokonał dopłaty w wysokości 8.412,64 zł. Zdaniem powódki wysokość odszkodowania została zaniżona, gdyż koszt remontu mieszkania zgodnie z opinią firmy remontowej wynosi 68.333,53 zł, a zatem stosownie do umowy, ze względu na niedoubezpieczenie budynku - powódka powinna otrzymać odszkodowanie w wysokości 23.673,04 zł. Należność dochodzona pozwem została wyliczona według wzoru:

$68.333,53 \times (174.000 : 320.400) = 37.109,97 \text{ zł} - 13.436,93 \text{ zł} - 8.412,64 \text{ zł} = 15.260,40 \text{ zł}.$

Powódka po zapoznaniu się z opinią biegłej, pismem z dnia 30.10.2012 r. nadanym w Urzędzie Pocztowym 31.10.2012 r. (k.246 - 249) rozszerzyła powództwo o 18.135,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30.10.2012 r., domagając się łącznie zapłaty kwoty 33.395,62 zł.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k. 28 - 38) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Przyznał, iż został u niego ubezpieczony budynek mieszkalny położony w B., przy ul. (...). Maksymalna suma ubezpieczenia dla nieruchomości została ustalona na kwotę 174.000 zł. Zakresem ubezpieczenia zostały objęte również ruchomości domowe i stałe elementy wyposażenia, przy maksymalnej sumie ubezpieczenia 30.000 zł. Pozwany sporządził kosztorys szkód poniesionych przez powódkę w budynku mieszkalnym i stałych elementach budynku na kwotę 24.893,38 zł. Powódka przedstawiła swój kosztorys na kwotę 68.335,53 zł, który został zweryfikowany do sumy 40.186,82 zł. Pozwany ustalił, iż doszło do niedoubezpieczenia budynku, gdyż wartość odtworzeniowa budynku wynosi 320.400 zł. Wyplacił powódce odszkodowanie z tytułu szkody w budynku mieszkalnym wraz z elementami stałymi budynku w łącznej wysokości 21.849,57 zł według wyliczenia: 40.186,82 zł x (174.000 / 320.000) oraz 15.000 zł z tytułu utraty oraz uszkodzeń ruchomości domowych i stałych elementów wyposażenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka I. K. jest właścicielem budynku mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...) oraz użytkownikiem wieczystym gruntu, na którym budynek jest posadowiony, a dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Zgorzelcu prowadzi księgę wieczystą (...). Jest to budynek wolnostojący, jednorodzinny, podpiwniczony z piętrem mieszkalnym, wybudowany w latach 50 -tych ubiegłego wieku. (k. 153 - 158 akt szkody 40540, przesłuchanie powódki k.141)

Powódka w dniu 11 maja 2007 r. podpisała deklarację przystąpienia do ubezpieczenia lokali i domów mieszkalnych klientów Banku (...) S.A (...) w ramach umowy generalnej z dnia 22 grudnia 2004 r. zawartej pomiędzy (...) S.A, a Bankiem (...) S.A. Przedmiotem ubezpieczenia był budynek mieszkalny wraz ze stałymi elementami budynku, położony w B. przy ul. (...). Budynek został ubezpieczony do sumy 174.000 zł. (deklaracja przystąpienia do ubezpieczenia k.49)

W dniu 7.08.2010 r. w B. miała miejsce powódź, w wyniku której uszkodzeniu uległ budynek mieszkalny należący do powódki. (okoliczność bezsporna) Zostały zalane pomieszczenia piwniczne oraz na parterze, natomiast zalanie pomieszczeń na piętrze nastąpiło na skutek nieszczelności połaci dachowej. Uszkodzeniu uległa również weranda i tzw. budynek. (protokół oględzin k. 58 - 63, zeznania świadka P. C. k.140, 141, przesłuchanie powódki k. 141 i 442)

Powódka w dniu 11.08.2010 r. zgłosiła szkodę pozwanemu, który w dniu 19.08.2010 r. dokonał oględzin zniszczeń, sporządzając protokół oględzin i dokumentację zdjęciową. (akta szkody pozwanego k. 46 - 72, zeznania świadka P. C. k.140, 141) W toku postępowania likwidacyjnego w dniu 4.11.2010 r. ustalono odszkodowanie na kwotę 28.436,93 zł, z czego z uwagi na niedoubezpieczenie budynku wypłacono powódce kwotę 13.436,93 zł. Następnie powódka przedłożyła kosztorys naprawy z dnia 15.03.2011 r. na kwotę 68.333,53 zł, który został zweryfikowany przez pozwanego do kwoty 40.186,62 zł i dopłacono powódce kwotę 8.412,64 zł. (pisma pozwanego k. 84, 85, 99, kosztorysy k. 86 -98, 100 - 106)

Powódka remont domu przeprowadzała etapami, systemem gospodarczym, nie zlecała remontu firmie usługowej. (przesłuchanie powódki k.141).

Wysokość szkody w budynku mieszkalnym powódki, położonym w B. przy ul. (...), powstałej w wyniku powodzi wyniosła na poziomie średnich cen III kwartału 2010 r. (...) 83.862,97 zł, z czego materiały 41.733,93 zł, koszty zakupu materiałów 3.213,51 zł, VAT za materiały + koszty zakupu materiałów - 9.888,44 zł. Stawka roboczogodziny została ustalona w wysokości 14,60 zł dla regionu (...) poza stolicą województwa. (opinia biegłej sądowej z zakresu budownictwa miejskiego i przemysłowego B. J. wraz z kosztorysami k. 158 - 232, 334 - 391, 531 - 555, wyjaśnienia biegłej k.442 - 446).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie: dokumentów, akt szkodowych pozwanego nr (...) i (...), opinii biegłej sądowej z zakresu budownictwa miejskiego i przemysłowego B. J., zeznań świadka P. C. i przesłuchania powódki. Na skutek zarzutów pozwanego do opinii, biegła złożyła obszerną pisemną opinię uzupełniającą, następnie na rozprawie w dniu 11.04.2013 r. złożyła szczegółowe wyjaśnienia, uzasadniając swoje stanowisko i przedłożyła kosztorys robót remontowych w dwóch wariantach według stawki roboczogodziny 15,16 zł i 14,60 zł (k. 451 - 481, k. 531 - 555). Ostatecznie biegła częściowo skorygowała swoje pierwotne stanowisko, w którym ustaliła koszt robót remontowych i budowlanych koniecznych do usunięcia szkody na kwotę 101.727,35 zł k.173 do kwoty 95.673,14 zł (według stawki roboczogodziny 15,16 zł) i 94.538,54 zł (według stawki roboczogodziny 14,60 zł) - k.451, 452. Korekta wynikała m. in. z pominięcia przez biegłą w kosztorysie uzupełniającym szkody w zakresie poddasza, przyjęcia innych obmiarów i częściowo zastosowania innych pozycji katalogowych. Pozwany wniósł szereg zarzutów zarówno do opinii głównej, jak i do opinii uzupełniających, (k. 250 - 260, 401 - 412, 503 - 508) wnosząc o nieuwzględnienie opinii w części objętej zarzutami i ostatecznie opierając się na kosztorysie szczegółowym sporządzonym przez inż. M. G. wskazał, że wartość szkody powódki w następstwie powodzi w 2010 r. wyniosła 35.627,80 zł (w tym podatek VAT za materiały), przy czym po zastosowaniu zasad niedoubezpieczenia kwota odszkodowania winna wynosić 19.348,43 zł.

W ocenie Sądu jako stawkę roboczogodziny należało przyjąć zgodnie z zarzutami strony pozwanej - 14,60 zł, gdyż jak wynikało z zeszytu S. (...) ((...)) okazanego przez biegłą na rozprawie - stawka 15,16 zł netto dotyczyła województwa (...) ogółem, średnia stawka dla stolicy województwa 15,40 zł netto, a dla pozostałych miejscowości (w tym dla B.) 14,60 zł. W związku z tym podstawę ustaleń Sądu mógł stanowić jedynie kosztorys wykonany w oparciu o stawkę 14,60 zł (k.531 - 555) Nie mniej jednak Sąd uznał część zarzutów strony pozwanej za uzasadnione i tym samym kosztorys ten został przez Sąd zweryfikowany. Mianowicie wobec rozbieżnego stanowiska biegłej, co do obmiaru powierzchni piwnicy - Sąd uznał za uzasadnione przyjęcie obmiarów wskazanych przez pozwanego w kosztorysie szczegółowym sporządzonym przez inż. M. G.. (k. 414 i k. 415) Biegła różnice w pomiarach tłumaczyła faktem, iż w dacie jej oględzin tj. 10.09.2012 r. - powódka przeprowadziła już częściowe remonty, co uniemożliwiło jej precyzyjne obmiary. (k.172) Z uwagi na powyższe Sąd mając do czynienia z kilkoma wersjami tych obmiarów i wobec braku obiektywnej możliwości ustalenia tego stanu na datę powodzi, podzielił w tym zakresie stanowisko pozwanego, uznając wyższe obmiary za nieudowodnione. Tym samym dla kosztorysu w zakresie pomieszczeń piwnicznych Sąd przyjął następujące obmiary odbiegające od obmiarów wskazanych przez biegłą, co miało wpływ na zmianę wysokości następujących pozycji w kosztorysie (k. 532 - 536):

ad. 1) usunięcie namułu i szlamu z piwnic, grubość warstwy namułu ponad 10 do 25 cm: $55,49 \text{ m}^2 \times 29$. (...) (cena jednostkowa) = 1.627,47 zł, materiał (m) = 47,23 zł (tj. cena jednostkowa materiału 0.8512 zł x 55,49 m²), koszty zakupu (kz tj. 7,7 % m) = 3,64 zł;

ad. 2) czyszczenie i ciśnieniowe mycie posadzek:

$55,49 \text{ m}^2 \times 3$. (...) = 199,52 zł, m = 83,53 zł, kz = 6,43 zł;

ad. 3) odbicie tynków wewnętrznych z zaprawy cementowo - wapiennej na stropach płaskich, belkach, biegach, spocznikach schodowych o pow. ponad 5 m² odbijanych tynków:

$55,49 \text{ m}^2 \times 13$. (...) = 730,16 zł;

ad. 4) odbicie tynków wewnętrznych z zaprawy cementowo - wapiennej na ścianach, filarach, pilastrach, o pow. ponad 5 m² odbijanych tynków:

$111,762 \text{ m}^2 \times 8$. (...) = 898,70 zł;

ad. 5) odgrzybianie stropów z cegły o pow. ponad 5 m², przy użyciu szczotek stalowych:

$55,49 \text{ m}^2 \times 4$. (...) = 256,91 zł;

ad. 6) odgrzybianie powierzchni ścian z cegły łatwo dostępnych ponad 5 m², przy użyciu szczotek stalowych:

172,32 m² x 2. (...) = 503,88 zł;

ad. 7) dwukrotne odgrzybianie ścian ceglanych o pow. ponad 5 m² metodą smarowania preparatami grzybobójczymi:

172,32 m² x 5. (...) = 992,25 zł, m = 414,46 zł, kz = 31,91 zł;

ad. 8) dwukrotne odgrzybianie stropów ceglanych o pow. ponad 5 m² metodą smarowania preparatami grzybobójczymi:

55,49 m² x 6. (...) = 387,12 zł, m = 133,46 zł, kz = 10,28 zł;

ad. 9) tynki zwykłe II kategorii na stropach i podciągach, wykonywane ręcznie:

55,49 m² x 21.272 = 1.180,38 zł, m = 181,78 zł, kz = 14 zł;

ad.10) tynki zwykłe II kategorii na słupach i ścianach, wykonywane ręcznie:

111,76 m² x 18. (...) = 2.026,26 zł, m = 371,52 zł, kz = 28,61 zł;

ad. 12) dwukrotne ręczne malowanie mlekiem wapiennym tynków gładkich:

167,25 m² x 1. (...) = 216,55 zł, m = 39,29 zł, kz + 3,02 zł;

ad.16) zabezpieczenie podłóg folią:

55,49 m² x 1. (...) = 109,50 zł, m = 30,11 zł, kz = 2,32 zł

ad.17) mycie po robotach malarskich posadzek lastrykowych i betonowych:

55,49 m² x 1.194 = 66,25 zł.

Pozostałe pozycje, czyli ad. 11, 13 - 15 nie związane były z obmiarem, a więc zostały przyjęte przez Sąd w całości. Reasumując koszty robót remontowych w zakresie pomieszczeń piwnicznych wyniosły razem 14.863,42 zł (suma powyższych pozycji i poz. 11, 13 - 15 (k. 534 - 536), w tym wartość materiałów - 4.801,30 zł i koszty zakupu - 369,71 zł. W pozostałym zakresie kosztorys sporządzony przez biegłą został przez Sąd uznany za wiarygodny i rzetelny, z tym iż Sąd pominął jedną pozycję przyjętą do wyceny przez biegłą, a mianowicie poz. 38) opisaną jako "witryny aluminiowe obsadzone na kotwach stalowych, oszklone na budowie szybami zespolonymi jednokomorowymi 2 - szybowymi" na łączną kwotę 8.096,53 zł. Sąd uznał, iż materiał dowodowy był w tym zakresie niewystarczający, aby ustalić nie tyle sam fakt istnienia witryny i jej wymiary, co materiał z jakiego była wykonana, gdyż zeznania powódki były zbyt nieprecyzyjne, a protokół szkody nie zawierał opisu tego elementu. W konsekwencji wartość prac remontowych związanych z pomieszczeniami parteru wyniosła 47.904,50 zł, w tym materiały - 39.991,13 zł i koszty zakupu 2.463,35 zł. Sąd przyjął w całości kosztorys biegłej w zakresie:

- elewacji tj. wartość prac - 7.153,26 zł, materiały - 3.306,32 zł, koszty zakupu 254,59 zł,

- werandy tj. wartość prac - 1.403,14 zł, materiały - 481,96 zł, koszty zakupu - 37,11 zł,

- budynku tj. wartość prac - 2.650,21 zł, materiały - 1.153,22 zł, koszty zakupu - 88,80 zł.

Zsumowanie poszczególnych kosztów robót remontowych dla działu: piwnica, parter, elewacja, weranda i budynek dało kwotę 73.974,53 zł (14.863,42 zł + 47.904,50 zł + 7.153,26 zł + 1.403,14 zł + 2.650,21 zł), w tym wartość materiałów - 41.733,93 zł i koszty zakupu 3.213,51 zł. Kwotę 73.974,53 zł należało podwyższyć o podatek VAT 22% od kwoty 41.947,44 zł, czyli 9.888,44 zł, co dało kwotę odszkodowania - 83.862,97 zł.

W pozostałym zakresie, Sąd uznał zarzuty pozwanego za nieuzasadnione, gdyż zostały one w sposób rzetelny, logiczny i wyczerpujący wyjaśnione przez biegłą i Sąd przyjął te ustalenia za własne. Bezzasadny był zarzut, iż warstwa namułu i szlamu w pomieszczeniach piwnicznych oraz na parterze została zawyżona, gdyż powódka zeznała, że "poziom namułu sięgał do kolan" (k.442), a ponadto Sądowi z urzędu wiadomo jest, że poziom naniesionego szlamu w analogicznych sprawach również mieścił się we wskazanym przedziale 10 - 25 cm. Biegła na rozprawie w dniu 11.04.2013 r. podtrzymała cenę środka grzybobójczego (...) - M. na kwotę 11,79 zł, co poparła okazaniem zeszytu S. (...). Właściwe było przyjęcie pozycji dotyczącej demontażu i montażu okien w piwnicy, przy uwzględnieniu okien drewnianych, gdyż takie okna znajdowały się przed powodzią i pozwany w postępowaniu likwidacyjnym w piśmie z dnia 9.05.2011 r. (k.183 akt szkody) dokonując weryfikacji kosztorysu powódki, sam podkreślił, iż pozycja powinna zawierać wycenę okien drewnianych, aby został zachowany dotychczasowy materiał. (§ 19 ust. 7 WU). Biegła wyjaśniła, iż w opinii nie uwzględniała kosztów gniazdek i wyłączników, a jedynie wypustów na gniazda wtyczkowe, które są częścią składową instalacji elektrycznej, ukrytej pod tynkiem, a więc nie są stałym elementem wyposażenia (§ 3 pkt 18 lit a) WU), ale są zaliczane do stałych elementów budynku (§ 3 pkt 17 lit b) WU). Sąd uznał, że o ile ilość gniazd i wyłączników, wskazana przez powódkę tj. 21 sztuk nie została zweryfikowana, to przyjęcie przez biegłą 6 sztuk było ilością minimalną, uzasadnioną doświadczeniem życiowym i zapewnieniem funkcjonalności pomieszczeń piwnicznych, w których była instalacja elektryczna. Nie było sprzeczności w przyjęciu przez biegłą oprócz pozycji mycia podłóg, zabezpieczenia ich folią. Odnośnie obmiaru pomieszczeń parteru, to brak było podstaw do uwzględnienia zarzutów pozwanego, gdyż biegła osobiście dokonywała tych pomiarów w trakcie oględzin i w odróżnieniu od obmiaru piwnic, (który uległ zmianie z uwagi na remont przeprowadzony przez powódkę) była obiektywna możliwość ustalenia stanu faktycznego istniejącego na dzień zaistnienia szkody i zakresu prac związanych z usunięciem szkody. Racjonalnie została uzasadniona konieczność pogrubienia tynków z uwagi na potrzebę zachowania jednolitej powierzchni uzupełnionego tynku z powierzchnią starego tynku. Należało również przyjąć potrzebę wymiany stolarki okiennej i drzwiowej na parterze budynku. Poziom zalania sięgał, co prawda do wysokości 30 cm, ale poziom zawilgocenia o 50 cm powyżej poziomu zalania, czyli do wysokości parapetu, a więc okna i drzwi uległy zawilgoceniu. Powódka na rozprawie w dniu 19.04.2012 r. (k. 141 verte) zeznała, że "okna drewniane zaczęły gnąć i trzeba było je w całości usunąć." Biegła na rozprawie w dniu 11.04.2013 r. podkreśliła, że w kosztorysie nie uwzględniła kosztów osuszania budynku przy użyciu urządzeń, co wyniosłoby 50.243,48 zł netto, a koszty byłyby dużo wyższe niż przy wymianie stolarki. Nieuzasadniony był zarzut pozwanego ujęcia w kosztorysie stałych elementów wyposażenia w rozumieniu WU w postaci grzejników, gdyż biegła wyjaśniła, iż pozycja ta dotyczy wyłącznie czynności polegającej na zdjęciu i ponownym montażu grzejników, (bez kosztu ich materiałów), co jest konieczne z uwagi na wymianę tynku za grzejnikami. Biegła prawidłowo ustaliła także koszty remontowe związane z elewacją budynku, werandą i tzw. budyneczkiem, bez ujęcia w wycenie prac kosztów modernizacji i ulepszeń nie istniejących w dniu szkody. Wbrew zarzutom pozwanego zarówno weranda, jak i tzw. budyneczek istniały nie tylko w dacie szkody, czy oględzin przez likwidatora, ale również w dacie orzekania przez Sąd, co w sposób jednoznaczny wynika z zeznań powódki złożonych na przedostatniej rozprawie. Okoliczność, iż biegła nie dokonała ich oględzin nie dyskredytuje tej części opinii, gdyż biegła przyjęła obmiary ustalone przez pozwanego w protokole szkody i pozwany w swoim kosztorysie również ujął pozycje związane z tymi pomieszczeniami (k.80, 81).

Sąd, zważył, co następuje:

Powództwo jako częściowo uzasadnione, należało uwzględnić w zakresie roszczenia dotyczącego dalszego odszkodowania za szkodę w budynku mieszkalnym do kwoty 23.688,50 zł, oddalając w pozostałym zakresie.

Podstawę materialną roszczenia powódki stanowił art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 805 § 1 kc, zgodnie z którym ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności, natomiast przedmiotem sporu było ustalenie wysokości odszkodowania.

Zgodnie z § 19 ust. 7 warunków ubezpieczenia lokali i domów mieszkalnych klientów Banku (...) S.A. do umowy generalnej ubezpieczenia z dnia 22.12.2004 r. (k. 54) - wysokość odszkodowania przy szkodzie częściowej ustala się według kosztów odbudowy lub naprawy uszkodzonego lub zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia, obliczonych w oparciu o nakłady rzeczowe z Katalogów Norm Rzeczowych oraz średnich cen i średnich wskaźników narzutów z publikacji wydawnictwa (...) dla kwartału, w którym miała miejsce szkoda, pod warunkiem zachowania dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, technologii oraz rodzaju zastosowanych materiałów budowlanych wraz z nakładami na roboty wykończeniowe, w tym samym miejscu, co uszkodzony obiekt, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy i kosztorysem powykonawczym, a w przypadku, gdy ubezpieczony dokonywał prac remontowych we własnym zakresie - kosztorysem powykonawczym bez naliczonego narzutu zysku.

Sąd ustalił - jak wskazano szczegółowo powyżej - iż odszkodowanie powinno zostać wyliczone na kwotę 83.862,97 zł. Biorąc natomiast pod uwagę, że zgodnie z § 19 ust. 2 WU - jeżeli wskazana w deklaracji przystąpienia do ubezpieczenia suma ubezpieczenia dla nieruchomości jest niższa od jej wartości w dniu szkody (wartości rzeczywistej lub odtworzeniowej), to odszkodowanie zmniejsza się w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do wartości tej nieruchomości w dniu powstania szkody. Okoliczność niedoubezpieczenia była bezsporna, podobnie jak określenie wartości nieruchomości w dniu powstania szkody na kwotę 320.400 zł. Tym samym wysokość należnego powódce odszkodowania powinna wynieść: $83.862,97 \text{ zł} \times (174.00 \text{ zł} : 320.400 \text{ zł}) = 55.543,56 \text{ zł} - 21.849,57 \text{ zł}$ (wyплаconego odszkodowania) - 5,50 zł (tytułem składki za niedoubezpieczenie) = 23.688,49 zł, co po zaokrągleniu daje 23.688,50 zł.

W pozostałym zakresie, powództwo jako nieudowodnione, należało oddalić. W szczególności brak było podstaw do przyjęcia, aby pozwany ponosił odpowiedzialność za szkodę związaną z zalaniem poddasza budynku. Likwidator w protokole oględzin (k. 40 akt szkody) stwierdził, iż przyczyną zalania poddasza był stan techniczny dachu i jego nieszczelność, czemu powódka nie zaprzeczyła podczas przesłuchania. Biegła w opiniach uzupełniających pominęła koszt związany z likwidacją szkody w tym zakresie, wskazując iż, co do przyczyn powstania szkody nie mogła zweryfikować twierdzeń likwidatora. Natomiast § 7 ust. 3 pkt 4 WU normuje wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe wskutek zalania wodą, jeżeli zalanie nastąpiło z powodu złego stanu dachu.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu - od dnia wniesienia pozwu i odpowiednio od dnia rozszerzenia powództwa, albowiem stosownie do § 20 ust. 3 WU - ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, a gdyby wyjaśnienie wszystkich okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela okazało się niemożliwe - odszkodowanie zostanie wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy dołożeniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc stosunkowo jej rozdzielając, gdyż powódka ostała się przy swoim żądaniu w 71 %. Na koszty procesu złożyły się: opłata od pozwu 1.671 zł (764 zł k. 24 + 907 zł k.325), koszty zastępstwa procesowego powódki i pozwanego po 2.400 zł, zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłata skarbową od pełnomocnictw po 17 zł, koszty wynagrodzenia biegłego w łącznej wysokości 4.981,88 zł (k. 235, 392, 519), czyli w sumie 11.486,88 zł, z czego powódka poniosła koszty w wysokości 7.223,02 zł, a pozwany 3.709,79 zł (koszty zastępstwa procesowego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 1.292,79 zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego). Biorąc pod uwagę, że powódka powinna ponieść koszty w wysokości 3.331,19 zł należało zasądzić na jej rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 3.891,83 zł. (7.223,02 zł - 3.331,19 zł). Ze względu na to, iż nie zostały uiszczony koszty wynagrodzenia biegłego w wysokości 554,07 zł, kwotę tę należało pobrać od pozwanego stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec, jak w sentencji wyroku.